

**STRUČNO MIŠLJENJE - IZGRADNJA
FERMENTACIJSKE KOMPOSTANE U ZONI
PROIZVODNE NAMJENE MALA HUBA 2 U
GRADU BUZETU**

PREDMET STRUČNOG MIŠLJENJA

Predmet Stručnog mišljenja jest zahvat izgradnje fermentacijske kompostane u zoni proizvodne namjene Mala Huba 2 u Gradu Buzetu.

Opseg mišljenja uključuje analizu i matematičko modeliranje mogućih negativnih utjecaja zahvata na kvalitetu zraka užeg područja zahvata, te procjenu mogućih negativnih utjecaja zahvata na vode.

KOMPOSTIRANJE U AEROBNIM UVJETIMA

Kompostiranje je razgradnja biološkoga otpada uz pomoć mikroorganizama u kontroliranim uvjetima

- aerobnim (uz prisustvo kisika)
- anaerobnim (u odsutnosti kisika).

Tehnološki proces aerobnog kompostiranja je složeni biološko-kemijski proces u kojem se ulazna sirovina – **biorazgradivi neopasni organski otpad** – razgrađuje u visokovrijedno stabilizirano **organsko gnojivo**, uz stvaranje otpadnog plina ugljičnog dioksida (CO₂), vode (H₂O), te topline.

Nužna je prisutnost aerobnih mikroorganizama koji za svoje biološke aktivnosti trebaju dovoljne količine **kisika** te dovoljnu količinu **vode** i optimalne **temperатурne uvjete**.

KOMPOSTIRANJE U AEROBNIM UVJETIMA

Najvažniji čimbenici koji utječu na učinkovitost procesa razgradnje su: aeracija (kisik), omjer ugljika i dušika (C:N), vlaga, pH i temperatura.

Ovisno o ulaznoj sirovini i uvjetima procesa odnosno ukoliko uvjeti tijekom procesa razgradnje nisu zadovoljavajući uz ugljik dioksid i vodu kao produkti reakcije pri aerobnoj razgradnji mogu nastati i **amonijak (NH₃)** i **sumpor dioksid (SO₂)**.

PROCJENA UTJECAJA ZAHVATA NA KVALITETU ZRAKA

Sumpor dioksid javlja se pri aerobnoj razgradnji sumpora i u samom procesu vrlo brzo reagira s amonijakom stoga ne predstavlja značajan problem pri određivanju utjecaja na kvalitetu zraka.

Pri razmatranju utjecaja na zrak procesa aerobne razgradnje organske tvari najveći utjecaj predstavljaju **emisije amonijaka** i to prvenstveno s aspekta nastajanja **neugodnih mirisa** koji mogu utjecati na kvalitetu življenja.

PROCJENA UTJECAJA ZAHVATA NA KVALITETU ZRAKA

Do nastanka **emisija amonijaka** i s njima povezanih **neugodnih mirisa** dolazi u slučajevima kada se procesom ne upravlja na odgovarajući način:

- pojava anaerobnih uvjeta tijekom procesa (nedostatak kisika, visoka vlaga)
- gubitak amonijaka iz materijala s visokim udjelom dušika (materijal s niskom omjerom C:N i visokim pH)

MATEMATIČKO MODELIRANJE ŠIRENJA ONEČIŠĆUJUĆIH TVARI U ZRAKU

U cilju sagledavanja mogućeg utjecaja zahvata na kvalitetu zraka, napravljen je računalni model mogućeg utjecaja emisija amonijaka na kvalitetu zraka.

Modelom su simulirane razine koncentracija i širenje emisija **amonijaka** iz buduće kompostane (emisija sumpor dioksida zbog vrlo malih količina koje mogu nastati u procesu aerobne razgradnje, nije razmatrana modelom).

Koncentracije dobivene modeliranjem uspoređuju se s graničnim vrijednostima koncentracija onečišćujućih tvari u zraku obzirom na zaštitu zdravlja ljudi zadanih Uredbom o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12).

MATEMATIČKO MODELIRANJE ŠIRENJA ONEČIŠĆUJUĆIH TVARI U ZRAKU

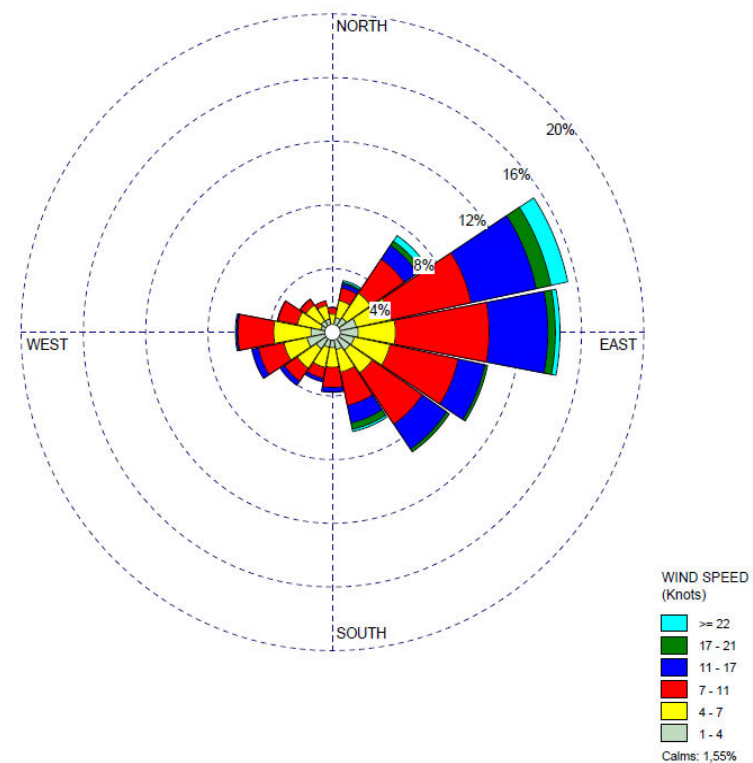
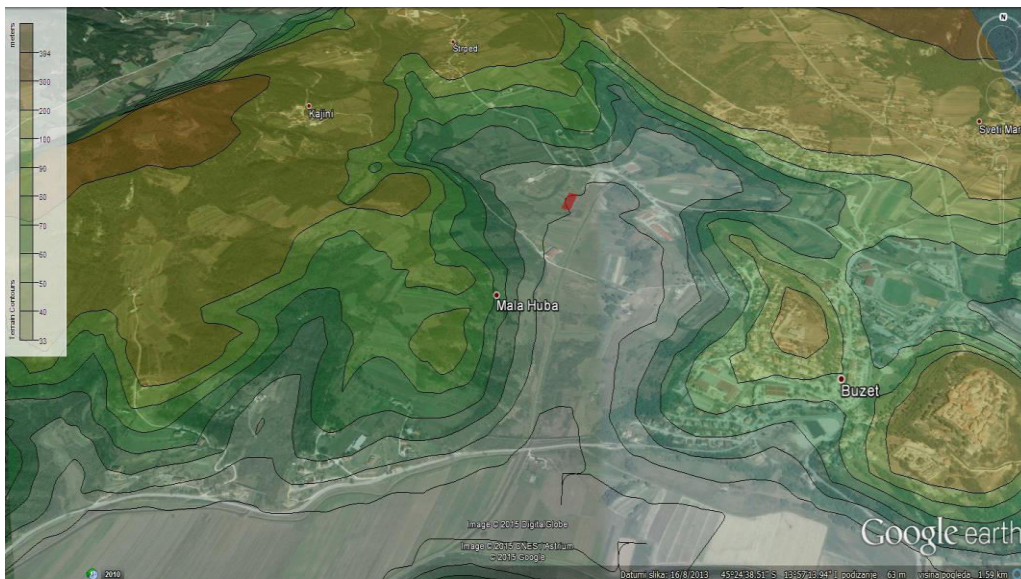
Korišten je računalni program **AERMOD View**, Ver. 8.2.0, za 3-D modeliranje disperzije zraka (*Lakes Environmental Software*).

Transport parametra onečišćenja izračunat je na temelju sljedećih ulaznih podataka:

- dvoslojno meteorološko polje (prizemne i visoke struje)
- trodimenzionalni model terena,
- mreža proračuna meteorološkog modela AERMET,
- mreža proračuna disperzijskog modela AERMOD modela,
- podaci o konfiguraciji terena,
- podaci o vrsti zemljišnog pokrova,
- podaci o izvoru onečišćenja i emisijama parametara onečišćenja,
- kontrolni parametri proračuna.

MATEMATIČKO MODELIRANJE ŠIRENJA ONEČIŠĆUJUĆIH TVARI U ZRAKU

**STRUČNO MIŠLJENJE - IZGRADNJA FERMENTACIJSKE KOMPOSTANE U ZONI
PROIZVODNE NAMJENE MALA HUBA 2 U GRADU BUŽETU**

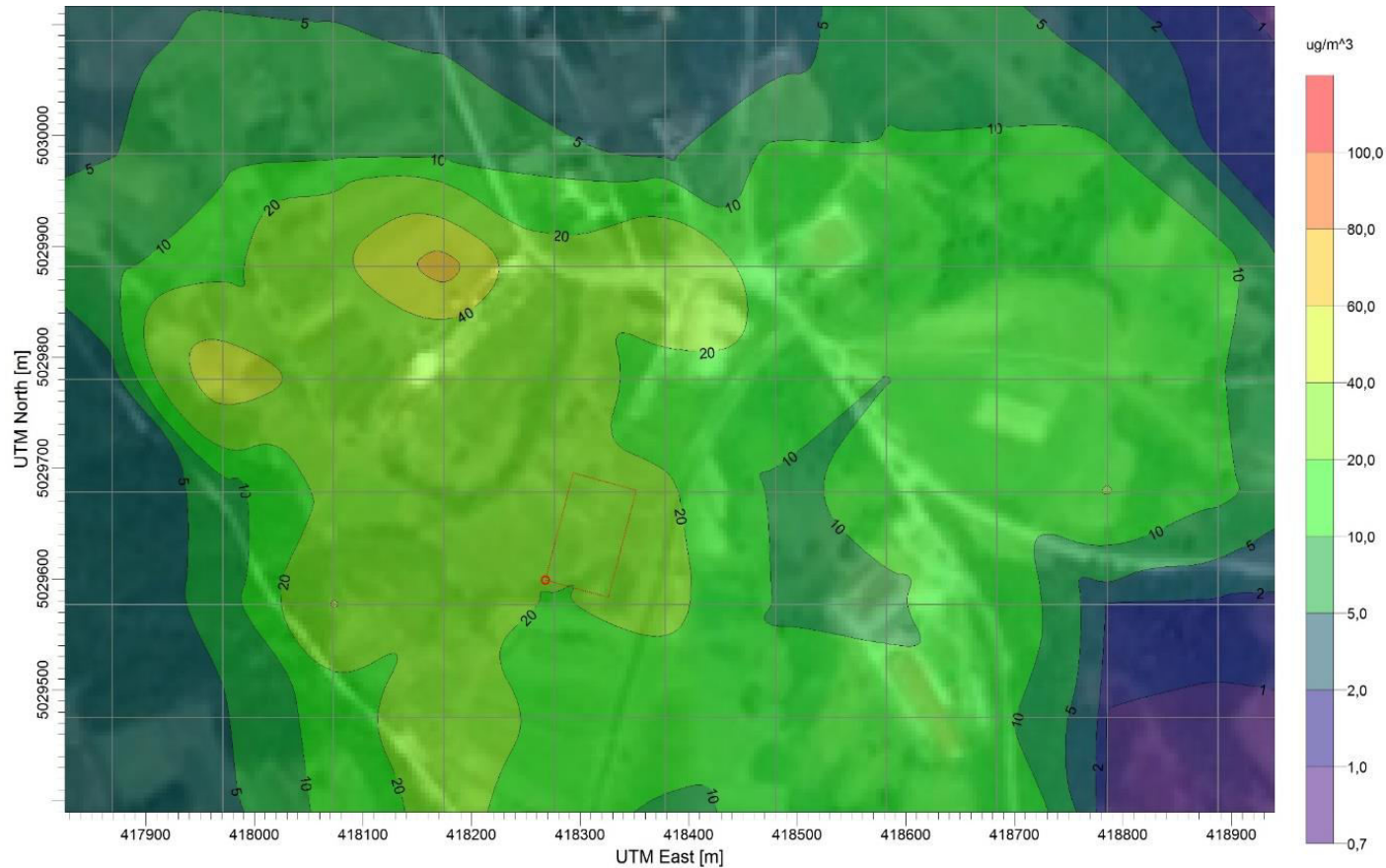

MATEMATIČKO MODELIRANJE ŠIRENJA ONEČIŠĆUJUĆIH TVARI U ZRAKU

AERMOD model kao rezultat daje uvijek tzv. „**worst case scenario**“, odnosno scenarij najgoreg slučaja.

Konkretno to znači da model računa koncentracije u svim točkama zadane mreže receptora za svaki sat zadane kalendarske godine (8760 vrijednosti za svaku točku receptora), a kao rezultat **daje najveću vrijednost koja se pojavila u pojedinom receptoru.**

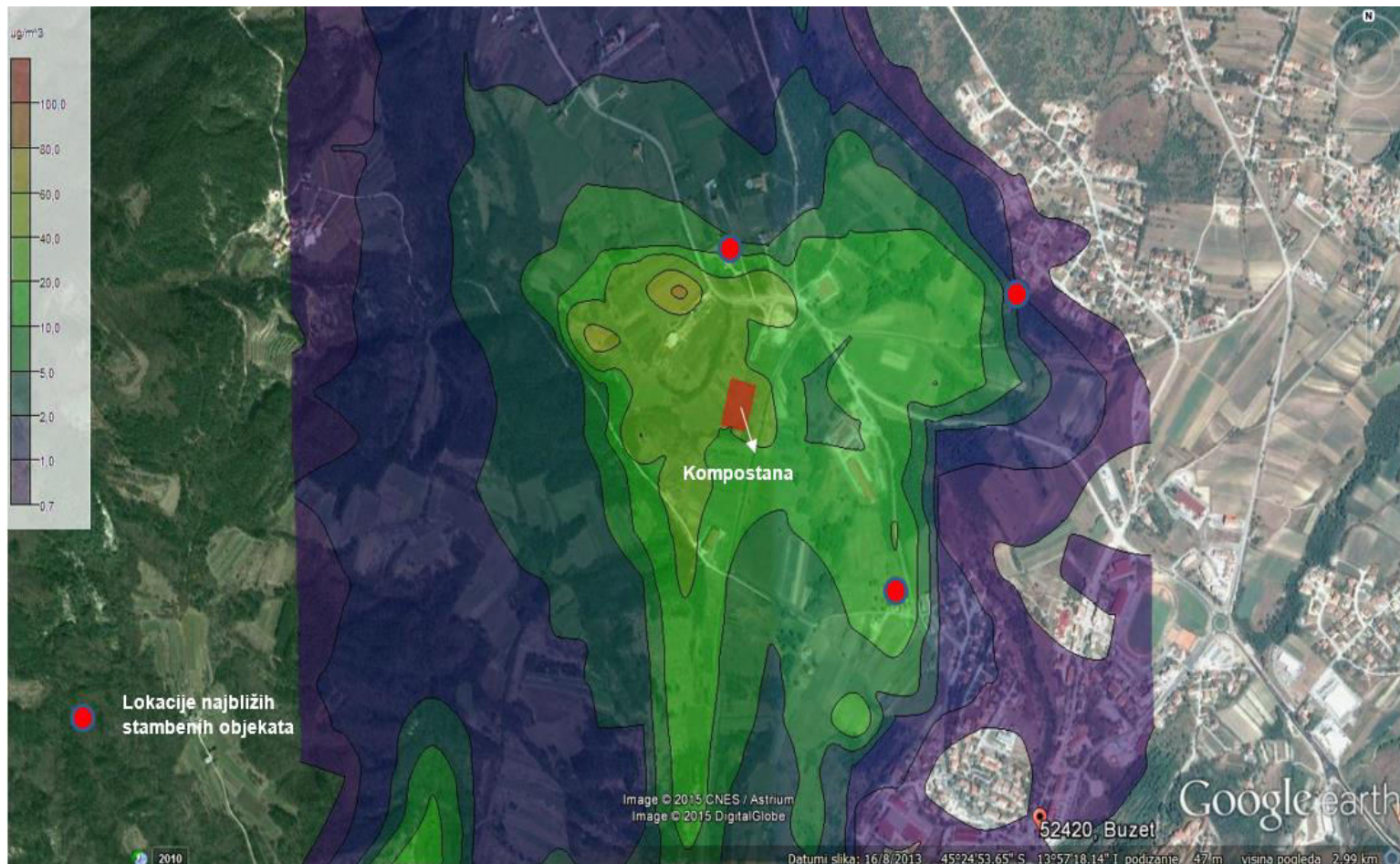
MATEMATIČKO MODELIRANJE ŠIRENJA ONEČIŠĆUJUĆIH TVARI U ZRAKU

**STRUČNO MIŠLJENJE - IZGRADNJA FERMENTACIJSKE KOMPOSTANE U ZONI
PROIZVODNE NAMJENE MALA HUBA 2 U GRADU BUZETU**

MATEMATIČKO MODELIRANJE ŠIRENJA ONEČIŠĆUJUĆIH TVARI U ZRAKU

**STRUČNO MIŠLJENJE - IZGRADNJA FERMENTACIJSKE KOMPOSTANE U ZONI
PROIZVODNE NAMJENE MALA HUBA 2 U GRADU BUZETU**

MATEMATIČKO MODELIRANJE ŠIRENJA ONEČIŠĆUJUĆIH TVARI U ZRAKU

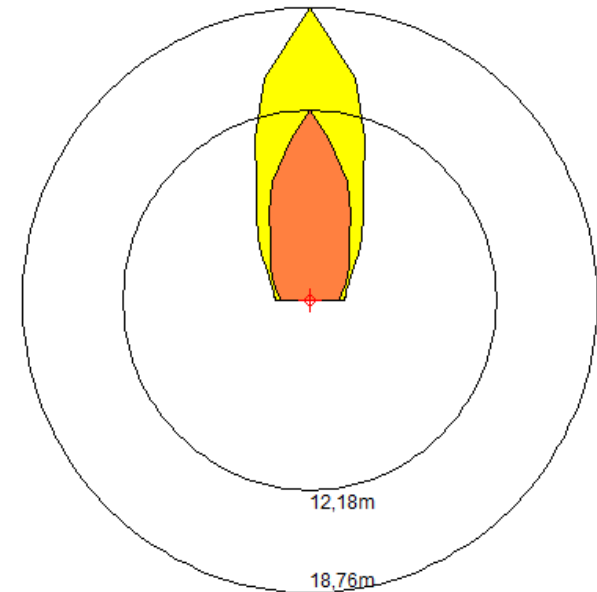
Kako bi se detaljnije prikazao utjecaj emisija amonijaka na najbliže stambene objekte koji se nalaze na udaljenosti od oko 250 m sjeverno od lokacije buduće kompostane napravljen je dodatno i model širenja emisija amonijaka pomoću programa:

- **ALOHA 5.4.3.** (Areal Locations of Harzardous Atmosphere) – program prikazuje ispuštanje opasnih tvari u atmosferu i izračunava zone dosega utjecaja u različitim scenarijima.
- **SLAB View** (4.0.0.) – program modelira disperzije oblaka para opasnih tvari, prati disperziju oblaka od trenutka ispuštanja na određenom mjestu i njegovo kretanje u prostoru do zadanih granica

MATEMATIČKO MODELIRANJE ŠIRENJA ONEČIŠĆUJUĆIH TVARI U ZRAKU

U razmatranje su uzete koncentracije emisija amonijaka od 2 ppm i 1 ppm koje ujedno predstavljaju donje granice kod kojih se javlja osjet neugodnog mirisa.

Rezultati modeliranja Programom SLAB View pokazuju da doseg utjecaja emisija amonijaka u koncentracijama od 2 ppm i 1 ppm iznosi 12,18 do 18,76 m od izvora u smjeru puhanja vjetra

ZAKLJUČAK

- Imisijske koncentracije amonijaka uslijed rada kompostane ni u jednom trenutku ne dostižu graničnu vrijednost od $100 \mu\text{g}/\text{m}^3$ koja je određena Uredbom o razinama onečišćujućih tvari u zrak (NN 117/12) kao granična vrijednost obzirom na dodijavanje mirisom.
- Najveća utvrđena koncentracija iznosi $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ili 0,08 ppm
- Imisijska koncentracija amonijaka kod najbližih stambenih objekata sjeverno i jugoistočno od lokacije buduće kompostane iznosi $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ili 0,014 ppm
- Imisijska koncentracija amonijaka kod najbližih stambenih objekata sjeverozapadno od lokacije buduće kompostane iznosi $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ili 0,0014 ppm
- Sve imisijske koncentracije znatno su niže i od graničnih vrijednosti propisanih Pravilnikom o GV izloženosti opasnim tvarima pri radu i o biološkim graničnim vrijednostima (NN 13/09)

PREGLED MOGUĆIH UTJECAJA NA PODZEMNE I POVRŠINSKE VODE

Urbanističkim planom uređenja za područje gospodarske namjene – proizvodne Mala Huba 2 predviđa se u poslovnoj zoni razdjelni sustav odvodnje.

Do trajnog rješenja sustava odvodnje, otpadne vode će se zbrinjavati lokalno na površini pojedine građevne čestice sukladno posebnim uvjetima nadležnog tijela i konkretnom programu.

Unutar obuhvata plana i okolnog prostora ima više površinskih vodotoka ali je prostor izvan vodozaštitnih zona.

PREGLED MOGUĆIH UTJECAJA NA PODZEMNE I POVRŠINSKE VODE

Projektom fermentacijske kompostane predviđeno je da se otpadne vode koje će nastajati na lokaciji kompostane zbrinjavaju internim sustavom odvodnje na sljedeći način:

- procjedne vode iz reakcijskih jaraka se nakon prolaska kroz taložnik prikupljaju u spremniku tehnološke vode;
- procjedne vode i oborinske vode s odlagališta ulaznih sirovina se nakon prolaska kroz taložnik prikupljaju u spremniku tehnološke vode;
- oborinske vode s popločenih površina se nakon prolaska kroz taložnik prikupljaju u spremniku tehnološke vode;
- oborinske vode s krova središnjeg objekta se nakon prolaska kroz taložnik prikupljaju u spremniku tehnološke vode;
- sanitarne otpadne vode pročišćavaju se na malom uređaju za pročišćavanje;
- vode od pranja vozila se nakon prolaska kroz taložnik prikupljaju u spremniku tehnološke vode.

ZAKLJUČAK

Radi predviđenog internog sustava odvodnje za oborinske, sanitarne i tehnološke vode, ne očekuje se značajan utjecaj tijekom rada kompostane na površinske i podzemne vode.

Nakon izgradnje sustava javne odvodnje na području poslovne zone Mala Huba 2, priključenje na isti će se izvesti sukladno uvjetima koje izdaju nadležna tijela.

SMJERNICE

Ovim stručnim mišljenjem predlažu se dodatne smjernice zaštite zraka:

- Sirovine dopreмати na lokaciju u namjenskim zatvorenim vozilima.
- Ulazne sirovine na mjestu skladištenja primjereno konzervirati.
- Redovno pratiti i održavati parametre procesa koji utječu na emisije amonijaka u zrak, a koji uključuju:
  - omjer C:N,
  - pH
  - vlagu i
  - temperaturu
- Tijekom probnog rada potrebno je provesti mjerenja koncentracija amonijaka u radnom okolišu.

SMJERNICE

Dodatno se da se **sustav odvodnje sanitarnih otpadnih voda** (do priključka na sustava javne odvodnje na području poslovne zone Mala Huba 2) riješi putem **septičke jame s taložnicama** koja će se redovito prazniti putem ovlaštene pravne osobe, a sve sukladno Uvjetima ispuštanja otpadnih voda Odluke o odvodnji otpadnih voda na području Grada Buzeta.